

Dokument z posiedzenia

A8-0050/2019

29.1.2019

SPRAWOZDANIE

w sprawie projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego ustanawiającego przepisy i ogólne warunki regulujące wykonywanie funkcji Rzecznika Praw Obywatelskich (Statut Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich) i uchylającego decyzję 94/262/EWWiS, WE, Euratom (2018/2080(INL) – 2019/0900(APP))

Komisja Spraw Konstytucyjnych

Sprawozdawca: Paulo Rangel

(Inicjatywa – art. 45 Regulaminu)

SPIS TREŚCI

	Strona
PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO	3
ZAŁĄCZNIK DO PROJEKTU REZOLUCJI.....	4
UZASADNIENIE.....	15
OPINIA KOMISJI PETYCJI.....	19
INFORMACJE O PRZYJĘCIU PRZEZ KOMISJĘ PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWĄ.....	45
GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWEJ	46

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego ustanawiającego przepisy i ogólne warunki regulujące wykonywanie funkcji Rzecznika Praw Obywatelskich (Statut Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich) i uchylającego decyzję 94/262/EWWiS, WE, Euratom (2018/2080(INL)) – 2019/0900(APP)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 228 ust. 4 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
 - uwzględniając art. 106a ust. 1 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej,
 - uwzględniając art. 41 i 43 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej,
 - uwzględniając art. 45 i 52 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Konstytucyjnych oraz opinię Komisji Petycji (A8-0050/2019),
1. przyjmuje załączony projekt rozporządzenia;
 2. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania załączonego projektu rozporządzenia Radzie i Komisji zgodnie z procedurą określoną w art. 228 ust. 4 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej;
 3. zobowiązuje swojego przewodniczącego do zarządzenia – po przedstawieniu opinii przez Komisję i udzieleniu zgody przez Radę na załączony projekt rozporządzenia – publikacji rozporządzenia w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

ZAŁĄCZNIK DO PROJEKTU REZOLUCJI

Projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego ustanawiającego przepisy i ogólne warunki regulujące wykonywanie funkcji Rzecznika Praw Obywatelskich (Statut Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich) i uchylającego decyzję 94/262/EWWiS, WE, Euratom

PARLAMENT EUROPEJSKI,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 228 ust. 4,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, w szczególności jego art. 106a ust. 1,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając zgodę Rady,

uwzględniając opinię Komisji,

stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Przepisy i ogólne warunki regulujące wykonywanie funkcji Rzecznika Praw Obywatelskich powinny być ustanowione zgodnie z postanowieniami Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zwłaszcza jego art. 20 ust. 2 lit. d) i art. 228, Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej oraz Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.
- (2) W szczególności art. 41 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej uznaje prawo do dobrej administracji za jedno z podstawowych praw obywateli Europy. Z kolei art. 43 Karty uznaje prawo do zwracania się do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w przypadkach niewłaściwego administrowania w działaniach instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii. Aby prawa te były skuteczne i zwiększały zdolność Rzecznika Praw Obywatelskich do prowadzenia dokładnych i bezstronnych dochodzeń, powinien on otrzymać wszelkie narzędzia niezbędne do skutecznego wykonywania swoich obowiązków, o których mowa w traktatach i w niniejszym rozporządzeniu.
- (3) Decyzja Parlamentu Europejskiego 94/262/EWWiS, WE, Euratom¹ była zmieniana ostatni raz w 2008 r. Wraz z wejściem w życie traktatu lizbońskiego 1 grudnia 2009 r. ustanowiono nowe ramy prawne dla Unii. W szczególności art. 228 ust. 4 TFUE umożliwia Parlamentowi Europejskiemu, po zasięgnięciu opinii Komisji i za zgodą Rady, przyjmowanie rozporządzeń ustanawiających przepisy i ogólne warunki pełnienia funkcji Rzecznika Praw Obywatelskich. W związku z tym należy uchylić decyzję

¹ Decyzja Parlamentu Europejskiego 94/262/EWWiS, WE, Euratom z dnia 9 marca 1994 r. w sprawie przepisów i ogólnych warunków regulujących wykonywanie funkcji Rzecznika Praw Obywatelskich (Dz.U. L 113 z 4.5.1994, s. 15).

94/262/EWWiS, WE, Euratom i zastąpić ją rozporządzeniem zgodnie z mającą obecnie zastosowanie podstawą prawną.

- (4) Ustalenie warunków, na jakich skarga może zostać przekazana Rzecznikowi Praw Obywatelskich, powinno być zgodne z zasadą pełnego, swobodnego i łatwego dostępu, niezależnie od szczególnych ograniczeń dotyczących zbiegu nowych lub toczących się postępowań sądowych i administracyjnych.
- (5) Należy ustanowić procedury działania w sytuacjach, gdy dochodzenia Rzecznika Praw Obywatelskich ujawniają przypadki niewłaściwego administrowania. Należy także ustanowić przepisy dotyczące składania przez Rzecznika Praw Obywatelskich całościowego sprawozdania Parlamentowi Europejskiemu na zakończenie każdej sesji rocznej.
- (6) Aby umocnić rolę Rzecznika Praw Obywatelskich należy umożliwić mu – z zastrzeżeniem jego głównego obowiązku, jakim jest rozpatrywanie skarg – prowadzenie dochodzeń z własnej inicjatywy w celu wykrywania powtarzających się przypadków niewłaściwego administrowania i w celu propagowania najlepszych praktyk administracyjnych w instytucjach, organach i jednostkach organizacyjnych Unii.
- (7) Aby zwiększyć skuteczność działań Rzecznika Praw Obywatelskich, powinien on być uprawniony do prowadzenia, z własnej inicjatywy lub na podstawie skargi, dochodzeń następczych w związku z wcześniejszymi dochodzeniami w celu ustalenia, czy i w jakim zakresie przedstawione zalecenia zostały uwzględnione przez daną instytucję, dany organ lub daną jednostkę organizacyjną. Rzecznik Praw Obywatelskich powinien mieć również prawo do umieszczania w swoim sprawozdaniu rocznym dla Parlamentu Europejskiego oceny stopnia zgodności z wydanymi zaleceniami oraz oceny adekwatności zasobów udostępnionych Rzecznikowi na potrzeby wykonywania obowiązków, o których mowa w traktatach i w niniejszym rozporządzeniu.
- (8) Rzecznik Praw Obywatelskich powinien dysponować wszelkimi środkami niezbędnymi do właściwego wykonywania swoich zadań. W tym celu należy zobowiązać instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii do dostarczania Rzecznikowi Praw Obywatelskich wszelkich informacji, jakich od nich zażąda, z zastrzeżeniem obowiązków Rzecznika na mocy rozporządzenia (UE) 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady¹. Dostęp do dokumentów lub informacji niejawnych powinien następować zgodnie z przepisami dotyczącymi przetwarzania informacji poufnych przez daną instytucję, dany organ lub daną jednostkę organizacyjną Unii. Instytucje, organy lub jednostki organizacyjne przekazujące niejawne informacje lub dokumenty powinny poinformować Rzecznika Praw Obywatelskich o takim utajnieniu. Do celów realizacji przepisów dotyczących przetwarzania informacji poufnych przez daną instytucję, dany organ lub daną jednostkę organizacyjną Unii Rzecznik Praw Obywatelskich powinien uzgodnić wcześniej z tą instytucją, tym organem lub tą jednostką organizacyjną warunki postępowania z dokumentami lub informacjami niejawnymi i innymi informacjami objętymi obowiązkiem zachowania tajemnicy zawodowej. W przypadku gdy Rzecznik nie otrzyma żądanej pomocy, powinien

¹ Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji (Dz.U. L 145 z 31.5.2001, s. 43).

poinformować o tym Parlament Europejski, który może podjąć odpowiednie działania.

- (9) Należy zobowiązać Rzecznika Praw Obywatelskich oraz jego pracowników do zachowania dyskrecji co do wszelkich informacji, które uzyskali oni w ramach wykonywania swoich obowiązków. Niemniej jednak Rzecznik Praw Obywatelskich powinien poinformować właściwe organy w przypadkach, gdy w trakcie dochodzenia uzyska wiedzę o faktach, które uważa za mogące pociągać za sobą odpowiedzialność karną. Rzecznik Praw Obywatelskich powinien także móc poinformować daną instytucję, dany organ lub daną jednostkę organizacyjną Unii o faktach świadczących o niewłaściwym postępowaniu podlegającego im pracownika.
- (10) Należy uwzględnić niedawne zmiany dotyczące ochrony interesów finansowych Unii przed przestępstwami kryminalnymi, w szczególności ustanowienie Prokuratury Europejskiej na mocy rozporządzenia Rady (UE) 2017/1939¹, tak aby umożliwić Rzecznikowi Praw Obywatelskich przekazywanie Prokuraturze Europejskiej wszelkich informacji wchodzących w zakres jej kompetencji. Analogicznie, w celu pełnego poszanowania zasady domniemania niewinności i prawa do obrony zapisanych w art. 48 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, wskazane jest, aby w przypadkach, gdy Rzecznik Praw Obywatelskich powiadamia Prokuraturę Europejską o informacjach wchodzących w zakres jej kompetencji, poinformował o tym fakcie zainteresowaną osobę i skarżącego.
- (11) Zgodnie z odpowiednimi przepisami krajowymi należy ustanowić przepisy umożliwiające współpracę między Rzecznikiem Praw Obywatelskich a podobnymi organami istniejącymi w państwach członkowskich. Należy także podjąć działania, aby umożliwić Rzecznikowi Praw Obywatelskich współpracę z Agencją Praw Podstawowych Unii Europejskiej, ponieważ taka współpraca może zwiększyć skuteczność wykonywania przez Rzecznika Praw Obywatelskich jego obowiązków.
- (12) Do Parlamentu należy mianowanie Rzecznika Praw Obywatelskich na początku kadencji parlamentarnej i na okres jej trwania spośród osób, które są obywatelami Unii oraz dają wszelkie wymagane gwarancje niezależności i kompetencji. Należy również określić warunki zakończenia wykonywania funkcji przez Rzecznika Praw Obywatelskich, a także warunki zastąpienia Rzecznika.
- (13) Rzecznik Praw Obywatelskich powinien wykonywać swoje obowiązki w sposób całkowicie niezależny. Rzecznik Praw Obywatelskich powinien złożyć ślubowanie przed Trybunałem Sprawiedliwości przy obejmowaniu urzędu. Należy określić niepołączalność, wynagrodzenie, przywileje i immunitety Rzecznika Praw Obywatelskich.
- (14) Należy przyjąć przepisy dotyczące siedziby Rzecznika Praw Obywatelskich, którą powinna być siedziba Parlamentu Europejskiego. Należy również ustanowić przepisy dotyczące nie tylko powołanych do jego pomocy urzędników i innych pracowników sekretariatu Rzecznika Praw Obywatelskich, ale także jego budżetu.
- (15) Do Rzecznika Praw Obywatelskich należy przyjęcie przepisów wykonawczych do

¹ Rozporządzenie Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej (Dz.U. L 283 z 31.10.2017, s. 1).

przedmiotowego rozporządzenia. Aby zagwarantować pewność prawa i najwyższe standardy podczas wykonywania zadań przez Rzecznika Praw Obywatelskich należy precyzyjnie określić w niniejszym rozporządzeniu minimalną treść przepisów wykonawczych, które mają zostać przyjęte.

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

1. Niniejsze rozporządzenie określa przepisy i ogólne warunki regulujące wykonywanie funkcji Rzecznika Praw Obywatelskich („Statut Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich”).
2. Rzecznik Praw Obywatelskich działa w sposób niezależny od instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii, odpowiednio do uprawnień przyznanych mu na mocy Traktatów, a także z należyтым uwzględnieniem art. 20 ust. 2 lit. d) i art. 228 TFUE oraz art. 41 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej dotyczących prawa do dobrej administracji.
3. W ramach wykonywania obowiązków, o których mowa w traktatach i w niniejszym rozporządzeniu, Rzecznik Praw Obywatelskich nie może interweniować w postępowaniach wszczętych przed sądem, nie może też kwestionować zasadności orzeczenia sądowego ani właściwości sądu do wydania orzeczenia.

Artykuł 2

1. Rzecznik Praw Obywatelskich przyczynia się do ujawniania przypadków niewłaściwego administrowania w działaniach instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii, z wyjątkiem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wykonującego swoje funkcje sądowe, a także w stosownych przypadkach wydaje zalecenia w celu zaprzestania niewłaściwego administrowania. Działalność jakichkolwiek innych organów lub osób nie może być przedmiotem skargi do Rzecznika Praw Obywatelskich.
2. Każdy obywatel Unii lub każda osoba fizyczna lub prawna z miejscem zamieszkania lub siedzibą statutową w państwie członkowskim Unii może, bezpośrednio albo za pośrednictwem posła do Parlamentu Europejskiego, wnieść skargę do Rzecznika Praw Obywatelskich w odniesieniu do przypadku niewłaściwego administrowania w działaniach instytucji, organów lub jednostek organizacyjnych Unii, z wyjątkiem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wykonującego swoje funkcje sądowe. Rzecznik Praw Obywatelskich informuje daną instytucję, dany organ lub daną jednostkę organizacyjną niezwłocznie po otrzymaniu skargi.
3. Skarga musi zawierać wyraźne odniesienie do jej przedmiotu i do tożsamości skarżącego. Skarżący może wnieść o zachowanie poufności skargi albo jej części.
4. Skargę wnosi się w terminie trzech lat od daty stwierdzenia przez skarżącego stanu faktycznego, który jest przedmiotem skargi, przy czym jest ona poprzedzona odpowiednimi działaniami administracyjnymi wobec danych instytucji, organów i jednostek organizacyjnych.

5. Rzecznik Praw Obywatelskich określa, czy skarga wchodzi w zakres jego kompetencji, a jeżeli tak, czy jest dopuszczalna. Jeżeli skarga nie wchodzi w zakres kompetencji lub jest niedopuszczalna, Rzecznik Praw Obywatelskich może, przed zamknięciem sprawy, zalecić skarżącemu skierowanie skargi do innego organu.
6. Złożenie skargi do Rzecznika Praw Obywatelskich nie ma wpływu na bieg terminów do wnoszenia środków odwoławczych w postępowaniu sądowym lub administracyjnym.
7. Jeżeli Rzecznik Praw Obywatelskich orzekł o niedopuszczalności skargi albo zaprzestał jej rozpatrywania z powodu toczącego się lub zakończonego postępowania sądowego dotyczącego zarzutów podniesionych w skardze, wyniki dotychczasowego postępowania Rzecznika są rejestrowane bez dalszych czynności.
8. Niedopuszczalne jest składanie do Rzecznika Praw Obywatelskich skarg dotyczących stosunku pracy między instytucjami, organami i jednostkami organizacyjnymi Unii a ich urzędnikami i innymi pracownikami, dopóki zainteresowana osoba nie wyczerpie wszystkich możliwości przedłożenia wewnętrznych administracyjnych zażaleń i skarg, zwłaszcza procedur określonych w art. 90 Regulaminu pracowniczego urzędników Unii Europejskiej i warunków zatrudnienia innych pracowników Unii Europejskiej, ustanowionego na mocy rozporządzenia Rady (EWG, Euratom, EWWiS) nr 259/68¹ („regulamin pracowniczy”), oraz dopóki nie upłynie termin udzielenia odpowiedzi przez daną instytucję, dany organ lub daną jednostkę organizacyjną.
9. Rzecznik Praw Obywatelskich jak najszybciej informuje skarżącego o działaniach podjętych w jego sprawie.

Artykuł 3

1. Rzecznik Praw Obywatelskich, z inicjatywy własnej albo w wyniku skargi, wszczyna wszelkie dochodzenia, w tym dochodzenia następcze w związku z poprzednimi dochodzeniami, które uzna za uzasadnione, aby wyjaśnić wszelkie podejrzenia o niewłaściwe administrowanie w działaniach instytucji, organów lub jednostek organizacyjnych Unii. Rzecznik Praw Obywatelskich działa bez wymogu uzyskania uprzedniej zgody i informuje w odpowiednim czasie instytucję, organ lub jednostkę organizacyjną o takim działaniu. Zainteresowana instytucja, zainteresowany organ lub zainteresowana jednostka organizacyjna może przekazać Rzecznikowi wszelkie użyteczne uwagi lub dowody. Rzecznik Praw Obywatelskich może także zażądać, aby instytucja, organ lub jednostka organizacyjna przedłożyła takie uwagi lub dowody.
2. Z zastrzeżeniem podstawowego obowiązku Rzecznika Praw Obywatelskich, jakim jest rozpatrywanie skarg, Rzecznik może prowadzić z własnej inicjatywy dochodzenia o charakterze bardziej strategicznym w celu wykrywania powtarzających się i szczególnie rażących przypadków niewłaściwego administrowania, w celu propagowania najlepszych praktyk administracyjnych w instytucjach, organach i jednostkach organizacyjnych Unii oraz w celu proaktywnego rozwiązywania problemów strukturalnych leżących w interesie publicznym, które wchodzą w zakres kompetencji Rzecznika Praw Obywatelskich.

¹ Dz.U. L 56 z 4.3.1968, s. 1.

3. Instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii przekazują Rzecznikowi Praw Obywatelskich wszelkie informacje, o które Rzecznik się do nich zwraca, oraz umożliwiają mu dostęp do odpowiednich akt. Dostęp do dokumentów lub informacji niejawnych następuje zgodnie z przepisami dotyczącymi przetwarzania informacji poufnych przez daną instytucję, dany organ lub daną jednostkę organizacyjną Unii.

Instytucje, organy lub jednostki organizacyjne przekazujące niejawne informacje lub dokumenty zgodnie z akapitem pierwszym informują wcześniej Rzecznika Praw Obywatelskich o takim utajnieniu.

Do celów realizacji przepisów określonych w akapicie pierwszym Rzecznik Praw Obywatelskich uzgadnia wcześniej z daną instytucją, danym organem lub daną jednostką organizacyjną warunki postępowania z dokumentami lub informacjami niejawnymi.

Zainteresowane instytucje, organy i jednostki organizacyjne udostępniają dokumenty pochodzące z państw członkowskich, opatrzone na podstawie przepisów ustawowych klauzulą tajności, wyłącznie po wprowadzeniu przez służby Rzecznika Praw Obywatelskich odpowiednich środków i zabezpieczeń dotyczących postępowania z dokumentami, aby zagwarantować równoważny poziom poufności zgodnie z art. 9 rozporządzenia (UE) nr 1049/2001 i zgodnie z przepisami w dziedzinie bezpieczeństwa danej instytucji, organu lub jednostki organizacyjnej Unii.

Urzednicy i inni pracownicy instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii na wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich składają zeznania dotyczące faktów związanych z toczącym się dochodzeniem prowadzonym przez Rzecznika Praw Obywatelskich. Wypowiadają się oni w imieniu instytucji, organów lub jednostek organizacyjnych, które reprezentują. Są oni związani przepisami wynikającymi z regulaminów, które ich obowiązują.

4. W zakresie, w jakim zezwala na to ich prawo krajowe, właściwe organy państw członkowskich przekazują Rzecznikowi Praw Obywatelskich w trybie pilnym, na jego wniosek lub z własnej inicjatywy, wszelkie informacje lub dokumenty, które mogą pomóc w wyjaśnieniu przypadków niewłaściwego administrowania w instytucjach, organach lub jednostkach organizacyjnych Unii. W przypadku gdy takie informacje lub dokumenty są regulowane prawem krajowym dotyczącym przetwarzania informacji poufnych lub przepisami uniemożliwiającymi ich przekazanie, zainteresowane państwo członkowskie może zezwolić Rzecznikowi Praw Obywatelskich na dostęp do tych informacji lub dokumentu, pod warunkiem że Rzecznik Praw Obywatelskich podejmuje się postępowania z nimi w porozumieniu z właściwym organem udostępniającym. W każdym przypadku należy podać opis dokumentu.
5. W przypadku gdy Rzecznik Praw Obywatelskich stwierdza, że żądana przez niego pomoc nie nadchodzi, informuje o tym Parlament Europejski, który podejmuje odpowiednie kroki.
6. Jeżeli w wyniku dochodzenia stwierdzono przypadki niewłaściwego administrowania, Rzecznik Praw Obywatelskich informuje zainteresowaną instytucję, zainteresowany organ lub zainteresowaną jednostkę organizacyjną i, w stosownym przypadku, formułuje zalecenia. Instytucja, która została w ten sposób poinformowana, taki organ

lub taka jednostka organizacyjna w ciągu trzech miesięcy przesyła Rzecznikowi Praw Obywatelskich szczegółową opinię. Na wniosek instytucji, organu lub jednostki organizacyjnej Rzecznik Praw Obywatelskich może przedłużyć ten termin o maksymalnie dwa miesiące. Jeżeli w terminie trzech miesięcy lub w przedłużonym terminie instytucja, organ lub jednostka organizacyjna nie wydadzą opinii, Rzecznik Praw Obywatelskich może zamknąć dochodzenie bez wydawania takiej opinii.

7. Następnie Rzecznik Praw Obywatelskich przesyła sprawozdanie do danej instytucji, danego organu lub danej jednostki organizacyjnej, a także do Parlamentu Europejskiego, zwłaszcza jeżeli wymaga tego charakter lub skala wykrytego przypadku niewłaściwego administrowania. Rzecznik Praw Obywatelskich może w swoim sprawozdaniu formułować zalecenia. Skarżący jest informowany przez Rzecznika Praw Obywatelskich o wynikach dochodzenia, o opinii wyrażonej przez zainteresowaną instytucję, zainteresowany organ lub zainteresowaną jednostkę organizacyjną, a także o ewentualnych zaleceniach zawartych w sprawozdaniu Rzecznika Praw Obywatelskich.
8. W stosownych przypadkach dotyczących dochodzenia w sprawie działalności instytucji, organu lub jednostki organizacyjnej Unii Rzecznik Praw Obywatelskich może wystąpić przed Parlamentem Europejskim, na wniosek własny Rzecznika Praw Obywatelskich lub na wniosek Parlamentu, na najbardziej odpowiednim szczeblu.
9. W miarę możliwości Rzecznik Praw Obywatelskich poszukuje wspólnie z zainteresowaną instytucją, zainteresowanym organem lub zainteresowaną jednostką organizacyjną rozwiązania pozwalającego na wyeliminowanie niewłaściwego administrowania i na pozytywne rozstrzygnięcie skargi. Rzecznik Praw Obywatelskich informuje skarżącego o proponowanym rozwiązaniu oraz przekazuje mu ewentualne uwagi zainteresowanej instytucji, zainteresowanego organu lub zainteresowanej jednostki organizacyjnej. Jeżeli skarżący wyrazi taką wolę, ma on prawo do przedstawienia Rzecznikowi Praw Obywatelskich swoich uwag.
10. Na koniec każdej sesji rocznej Rzecznik Praw Obywatelskich przedkłada Parlamentowi Europejskiemu sprawozdanie dotyczące wyników przeprowadzonych w danym okresie przez Rzecznika dochodzeń. Sprawozdanie zawiera ocenę stosowania się do zaleceń Rzecznika Praw Obywatelskich oraz ocenę adekwatności zasobów dostępnych na potrzeby wykonywania obowiązków przez Rzecznika Praw Obywatelskich. Oceny te mogą być również przedmiotem odrębnych sprawozdań.

Artykuł 4

1. Rzecznik Praw Obywatelskich i jego personel, do których stosuje się art. 339 TFUE i art. 194 traktatu Euratom, są zobowiązani do nierozpowszechniania informacji i dokumentów, z którymi zapoznali się w ramach przeprowadzanych dochodzeń. Z zastrzeżeniem ust. 2, osoby te są zobowiązane w szczególności nie ujawniać żadnych informacji ani dokumentów niejawnych dostarczonych Rzecznikowi Praw Obywatelskich, żadnych dokumentów, które wchodzą w zakres stosowania unijnych przepisów dotyczących ochrony danych osobowych, ani żadnych informacji, które mogłyby zaszkodzić skarżącemu lub każdej innej zainteresowanej osobie.
2. Jeżeli Rzecznik Praw Obywatelskich uważa, że fakty, o których uzyskał wiedzę w ramach prowadzonego dochodzenia, mogą pociągać za sobą odpowiedzialność karną,

informuje o tym właściwe organy krajowe oraz – w przypadku gdy wchodzi to w zakres ich kompetencji – Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych i Prokuraturę Europejską. W stosownych przypadkach Rzecznik Praw Obywatelskich powiadamia również instytucję Unii posiadającą władzę zwierzchnią nad danym urzędnikiem lub pracownikiem, taki organ lub taką jednostkę organizacyjną, które mogą zastosować art. 17 akapit drugi Protokołu w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej.

Rzecznik Praw Obywatelskich może również powiadomić zainteresowaną instytucję, zainteresowany organ lub zainteresowaną jednostkę organizacyjną Unii o faktach świadczących o niewłaściwym postępowaniu podlegającego im pracownika, a także o każdym uporczywym działaniu, którego skutkiem jest utrudnianie prowadzenia dochodzenia.

Rzecznik Praw Obywatelskich informuje o takich powiadomieniach skarżącego i pozostałe zainteresowane osoby, których tożsamość jest znana.

Artykuł 5

Rzecznik Praw Obywatelskich i jego personel zajmują się wnioskami o publiczny dostęp do dokumentów innych niż te, o których mowa w art. 4 ust. 1, na warunkach i w granicach określonych w rozporządzeniu nr 1049/2001.

Artykuł 6

1. Rzecznik Praw Obywatelskich może współpracować z podobnymi organami istniejącymi w państwach członkowskich, jednak pod warunkiem, że Rzecznik Praw Obywatelskich przestrzega obowiązującego prawa krajowego.
2. W ramach wykonywania swoich obowiązków Rzecznik Praw Obywatelskich współpracuje z Agencją Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz z innymi instytucjami i organami, unikając jednocześnie powielania ich działań.

Artykuł 7

1. Rzecznik Praw Obywatelskich jest wybierany i może zostać ponownie mianowany, zgodnie z art. 228 ust. 2 TFUE.
2. Rzecznik Praw Obywatelskich jest wybierany spośród osób, które są obywatelami Unii, korzystają z pełni praw obywatelskich i politycznych, dają pełne gwarancje niezależności, nie były członkami rządów krajowych lub instytucji unijnych w ciągu ostatnich trzech lat, spełniają warunki bezstronności równe tym, które są wymagane przy wysokich stanowiskach sądowych w ich kraju, oraz posiadają uznane kompetencje i doświadczenie niezbędne do wykonywania funkcji Rzecznika Praw Obywatelskich.

Artykuł 8

1. Rzecznik Praw Obywatelskich kończy sprawowanie urzędu, o którym mowa w traktatach oraz w niniejszym rozporządzeniu, wraz z upływem kadencji lub z powodu rezygnacji bądź odwołania.
2. Z wyjątkiem odwołania Rzecznika Praw Obywatelskich z urzędu Rzecznik pełni swoje obowiązki do momentu wyboru nowego Rzecznika.
3. W przypadku wcześniejszego zakończenia wykonywania funkcji przez Rzecznika Praw Obywatelskich nowy Rzecznik zostaje mianowany w terminie trzech miesięcy od momentu wystąpienia wakatu, na okres pozostający do zakończenia kadencji Parlamentu Europejskiego. Do czasu wyboru nowego Rzecznika Praw Obywatelskich osoba odpowiedzialna za sekretariat, o której mowa w art. 12 ust. 2, jest odpowiedzialna za pilne sprawy wchodzące w zakres kompetencji Rzecznika Praw Obywatelskich.

Artykuł 9

Jeżeli Parlament Europejski zamierza złożyć wniosek o odwołanie Rzecznika Praw Obywatelskich zgodnie z art. 228 ust. 2 TFUE, przed złożeniem takiego wniosku wysłuchuje Rzecznika Praw Obywatelskich.

Artykuł 10

1. Podczas sprawowania urzędu, o którym mowa w traktatach i w niniejszym rozporządzeniu, Rzecznik Praw Obywatelskich działa zgodnie z art. 228 ust. 3 TFUE. Rzecznik Praw Obywatelskich powstrzymuje się od wszelkich działań nieliczących z charakterem rzezonego urzędu.
2. Przy obejmowaniu funkcji Rzecznik Praw Obywatelskich uroczystie zobowiązuje się przed zasiadającym w pełnym składzie Trybunałem Sprawiedliwości, że będzie całkowicie niezależnie i bezstronnie sprawował urząd, o którym mowa w traktatach i w niniejszym rozporządzeniu, oraz w pełni przestrzegał zobowiązań z niego wynikających w trakcie kadencji i po jej zakończeniu. Uroczyste zobowiązanie obejmuje w szczególności obowiązek uczciwości i roztropności przy przyjmowaniu niektórych funkcji lub korzyści po zakończeniu kadencji.

Artykuł 11

1. Podczas kadencji Rzecznika Praw Obywatelskich Rzecznik nie może sprawować żadnych innych funkcji politycznych lub administracyjnych ani prowadzić żadnej innej zarobkowej lub niezarobkowej działalności zawodowej.
2. W kwestiach wynagrodzenia, dodatków i emerytury Rzecznik Praw Obywatelskich ma ten sam status co sędzia Trybunału Sprawiedliwości.
3. Art. 11–14 i 17 Protokołu nr 7 stosują się także do Rzecznika Praw Obywatelskich oraz urzędników i innych pracowników jego sekretariatu.

Artykuł 12

1. Rzecznikowi Praw Obywatelskich przyznaje się odpowiedni budżet, wystarczający do zagwarantowania niezależności Rzecznika Praw Obywatelskich i do wykonywania obowiązków, o których mowa w traktatach i w niniejszym rozporządzeniu.
2. Rzecznik Praw Obywatelskich wspomagany jest przez sekretariat. Rzecznik Praw Obywatelskich mianuje osobę odpowiedzialną za sekretariat.
3. Urzędnicy i pracownicy sekretariatu Rzecznika Praw Obywatelskich podlegają regulaminom i przepisom stosowanym wobec urzędników i innych pracowników Unii. Ich liczba jest ustalana co roku w ramach procedury budżetowej i jest odpowiednia do właściwego wykonywania obowiązków przez Rzecznika Praw Obywatelskich i sprostania obciążeniu pracą.
4. Wyznaczeni do pracy w sekretariacie Rzecznika Praw Obywatelskich urzędnicy i pracownicy Unii oraz państw członkowskich zostają oddelegowani w interesie służbowym, z gwarancją powrotu do macierzystej instytucji, macierzystego organu lub macierzystej jednostki organizacyjnej.
5. W kwestiach związanych z personelem Rzecznika Praw Obywatelskich Rzecznik ma ten sam status co instytucje w rozumieniu art. 1a regulaminu pracowniczego.

Artykuł 13

Siedzibą Rzecznika Praw Obywatelskich jest siedziba Parlamentu Europejskiego.

Artykuł 14

Wszelkie komunikaty kierowane do władz krajowych państw członkowskich w celu wykonania niniejszego rozporządzenia są przekazywane za pośrednictwem stałych przedstawicielstw tych państw przy Unii.

Artykuł 15

Rzecznik Praw Obywatelskich przyjmuje przepisy wykonawcze do niniejszego rozporządzenia. Muszą one być zgodne z niniejszym rozporządzeniem i zawierać co najmniej przepisy dotyczące:

- a) praw proceduralnych skarżącego oraz zainteresowanej instytucji, zainteresowanego organu lub zainteresowanej jednostki organizacyjnej oraz zapewnienia ochrony osób zgłaszających przypadki naruszenia prawa Unii bądź zgłaszania nieprawidłowości w instytucjach, organach lub jednostkach administracyjnych Unii, zgodnie z art. 22a regulaminu pracowniczego;
- b) przyjmowania, rozpatrywania i zamykania skargi;
- c) dochodzeń z własnej inicjatywy;
- d) dochodzeń następczych
- e) działań w zakresie gromadzenia informacji.

Artykuł 16

Uchyła się decyzję 94/262/EWWiS, WE, Euratom.

Artykuł 17

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu jego opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w ...

*W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący*

UZASADNIENIE

I. Ratio essendi

Pierwszy Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich objął urząd w 1995 r., po tym jak w 1992 r. powołano ten organ na mocy traktatu z Maastricht. Po ponad 20 latach działalności Rzecznik Praw Obywatelskich zdobył dobrą reputację i wypracował metody pracy, które przyczyniły się do zwiększenia prestiżu, a także do moralnego i społecznego uznania roli tego organu.

W ciągu ostatnich dziesięciu lat nie przeprowadzono jednak aktualizacji statutu. Uchylona niniejszym decyzja została przyjęta jeszcze przed wejściem w życie Traktatu z Lizbony. W związku z tym bezwzględnie konieczne jest dostosowanie przepisów statutu do obowiązujących Traktatów, przy jednoczesnym zagwarantowaniu, że organ ten nadal będzie odgrywał szczególną i decydującą rolę w ramach konstytucyjnych Unii Europejskiej.

II. Niezależność i siła przekonywania: dwa filary statusu konstytucyjnego Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich

Skandynawska instytucja rzecznika praw obywatelskich pochodząca z XIX wieku zakorzeniła się w niemal wszystkich państwach członkowskich i została umocowana w krajowych i regionalnych porządkach prawnych. W tym względzie prawo Unii nie jest obecnie wyjątkiem. Pomimo wszystkich różnic między tymi organami w poszczególnych państwach, począwszy od *Petitionsausschuss* po hiszpańskiego *Defensor del Pueblo*, niektóre cechy pozostają wspólne i niezmiennie. Odpowiadają one konstytucyjnym funkcjom Rzecznika Praw Obywatelskich.

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich to *médiateur, defensor, provedor*. Wykonywanie obowiązków rzecznika nie powinno zależeć od innych instytucji, organów czy jednostek organizacyjnych Unii, ani z perspektywy politycznej, ani budżetowej. Dlatego nowy statut ma na celu umocnienie niezależności i bezstronności tego organu.

W związku z tym, że Rzecznik Praw Obywatelskich nie posiada rzeczywistych uprawnień do egzekwowania przepisów, jego moc instytucjonalna polega na sile przekonywania. Ma ona kluczowe znaczenie dla sprawowania funkcji Rzecznika nie tylko dlatego, że sprzyja zastosowaniu się unijnej administracji do wniosków tego organu i otwartości na podjęcie działań zaradczych z jej strony, lecz również, a nawet przede wszystkim, dlatego, że siła przekonywania utrzymuje ten organ jednocześnie w ramach systemu i ponad nim, w ramach skarg i poza nimi, dzięki czemu Rzecznik przyczynia się do naprawy sytuacji bez piętnowania, do poprawy bez nakładania ograniczeń.

W związku z tym pełny rozwój roli Rzecznika Praw Obywatelskich w strukturze konstytucyjnej Unii polega na niezależności Rzecznika i jego sile przekonywania.

III. Zmiany i dostosowania przewidziane w nowym statucie

a) Podstawa prawna

Decyzja 94/262/EWWiS, WE, Euratom z dnia 9 marca 1994 r. w sprawie postanowień i ogólnych warunków wykonywania funkcji Rzecznika Praw Obywatelskich została zmieniona ostatni raz w 2008 r. Wraz z wejściem w życie Traktatu z Lizbony 1 grudnia 2009 r. powstały zupełnie nowe ramy prawne funkcjonowania Unii Europejskiej. W szczególności art. 228 ust. 4 TFUE umożliwi Parlamentowi Europejskiemu, po zasięgnięciu opinii Komisji i za zgodą Rady, przyjmowanie rozporządzeń ustanawiających przepisy i ogólne warunki pełnienia funkcji Rzecznika Praw Obywatelskich.

W związku z tym należy uchylić decyzję 94/262/EWWiS, WE, Euratom i zastąpić ją rozporządzeniem zgodnie z mającą obecnie zastosowanie podstawą prawną. Akt uchylający i nowy statut zależą od prawa Parlamentu Europejskiego do inicjatywy ustawodawczej, bezpośrednio związanego z demokratyczną legitymacją tej instytucji, a więc Rzecznika Praw Obywatelskich. Dlatego z perspektywy instytucjonalnej chodzi o procedurę specjalną, której centralnym elementem jest Parlament.

Należy wziąć również pod uwagę, że art. 41 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej uznaje prawo do dobrej administracji za jedno z podstawowych praw obywateli Europy. Z kolei art. 43 Karty uznaje prawo do zwracania się do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w przypadkach niewłaściwego administrowania w działaniach instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii. Aby prawa te były skuteczne i zwiększały zdolność tego organu do prowadzenia dokładnych i bezstronnych dochodzeń, Rzecznik powinien otrzymać wszelkie narzędzia niezbędne do skutecznego wykonywania obowiązków przewidzianych w Traktatach.

b) Dostęp do informacji i poufność

Rzecznik Praw Obywatelskich musi dysponować wszelkimi środkami niezbędnymi do właściwego wykonywania swoich zadań. W tym celu należy zobowiązać instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii do udzielania Rzecznikowi Praw Obywatelskich wszelkich wymaganych przez niego informacji, z zastrzeżeniem obowiązku nieujawniania takich informacji przez Rzecznika. Udostępnianie dokumentów lub informacji niejawnych powinno odbywać się zgodnie z przepisami w dziedzinie bezpieczeństwa danej instytucji, danego organu lub danej jednostki organizacyjnej Unii. Instytucje, organy lub jednostki organizacyjne przekazujące niejawne informacje lub dokumenty powinny poinformować Rzecznika Praw Obywatelskich o takim utajnieniu. Rzecznik Praw Obywatelskich powinien z kolei uzgodnić wcześniej z zainteresowaną instytucją, organem lub jednostką organizacyjną warunki postępowania z dokumentami lub informacjami niejawnymi. W przypadku gdy Rzecznik nie otrzyma żądanej pomocy, powinien poinformować o tym Parlament Europejski, który może podjąć odpowiednie działania. Rzecznik Praw Obywatelskich oraz jego współpracownicy są zatem zobowiązani do zachowania poufności w odniesieniu do wszelkich informacji, które uzyskali w ramach wykonywania obowiązków.

c) Dochodzenia z własnej inicjatywy i dochodzenia następcze

W celu umocnienia roli Rzecznika Praw Obywatelskich należy umożliwić mu – z zastrzeżeniem jego głównego obowiązku, jakim jest rozpatrywanie skarg – prowadzenie dochodzeń z własnej inicjatywy w celu wykrywania powtarzających się i szczególnie rażących przypadków niewłaściwego administrowania oraz w celu propagowania dobrych praktyk administracyjnych w instytucjach, organach i jednostkach organizacyjnych Unii. Wskazane jest także, aby Rzecznik Praw Obywatelskich był uprawniony, działając z własnej inicjatywy lub w wyniku skargi, do prowadzenia dochodzeń następczych w związku z wcześniejszymi dochodzeniami w celu ustalenia, czy i w jakim zakresie dana instytucja, dany organ lub dana jednostka organizacyjna stosuje się do jego zaleceń.

d) Składanie zeznań przez członków personelu Unii

Prace Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich prowadzone są głównie w sposób nieformalny i za zgodą wszystkich zaangażowanych stron, w szczególności urzędników i innych pracowników instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii. Na wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich powinni oni składać zeznania dotyczące faktów związanych z prowadzonym przez niego dochodzeniem. Dani urzędnicy lub inni pracownicy wypowiadają się w imieniu instytucji, organów lub jednostek organizacyjnych, które reprezentują. W dalszym ciągu podlegają oni przepisom wynikającym z właściwych dla nich regulaminów. W przypadku gdy dana instytucja, dany organ lub dana jednostka organizacyjna wycofuje zgodę na składanie zeznań przez swoich urzędników lub innych pracowników w określonych sprawach, musi przedstawić Rzecznikowi Praw Obywatelskich uzasadnienie oraz, w miarę możliwości, zaproponować alternatywne sposoby udzielenia informacji.

e) Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich a fakty potencjalnie oznaczające przestępstwa kryminalne

Należy uwzględnić niedawne zmiany dotyczące ochrony interesów finansowych Unii przed przestępstwami kryminalnymi, w szczególności ustanowienie Prokuratury Europejskiej, tak aby umożliwić Rzecznikowi Praw Obywatelskich przekazywanie Prokuraturze Europejskiej wszelkich informacji wchodzących w zakres jej kompetencji. Analogicznie, w celu pełnego poszanowania zasady domniemania niewinności i prawa do obrony zapisanych w art. 48 Karty, wskazane jest, aby w przypadku gdy Rzecznik Praw Obywatelskich powiadamia Prokuraturę Europejską o informacjach wchodzących w zakres jej kompetencji, informował też o tym fakcie zainteresowaną osobę. Należy również poinformować osobę składającą skargę.

f) Wystąpienie przed Parlamentem Europejskim i sprawozdania roczne

W stosownych przypadkach dotyczących dochodzenia w sprawie działalności instytucji, organu lub jednostki organizacyjnej Unii Rzecznik Praw Obywatelskich może zażądać wystąpienia przed Parlamentem Europejskim na najbardziej odpowiednim szczeblu.

Na koniec każdej sesji rocznej Rzecznik Praw Obywatelskich przedkłada Parlamentowi Europejskiemu sprawozdanie dotyczące wyników przeprowadzonych w danym okresie dochodzeń. Sprawozdanie takie powinno zawierać ocenę stosowania się do zaleceń Rzecznika Praw Obywatelskich oraz ocenę adekwatności zasobów dostępnych Rzecznikowi na potrzeby wykonywania obowiązków. Oceny te mogą być również przedmiotem odrębnych sprawozdań.

g) Współpraca z innymi organami

Wskazane jest przyjęcie środków, które umożliwią Rzecznikowi współpracę z Agencją Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz z innymi instytucjami i organami państw członkowskich odpowiedzialnymi za propagowanie i ochronę praw podstawowych. Taka współpraca może zwiększyć skuteczność działania Rzecznika Praw Obywatelskich. Należy również ustanowić przepisy umożliwiające współpracę między Rzecznikiem Praw Obywatelskich a podobnymi organami istniejącymi w państwach członkowskich, zgodnie z odnośnymi przepisami prawa krajowego.

h) Minimalna treść przepisów wykonawczych

Do Rzecznika Praw Obywatelskich należy przyjęcie przepisów wykonawczych do przedmiotowego rozporządzenia. W celu zagwarantowania pewności prawa i najwyższych standardów podczas wykonywania zadań przez Rzecznika Praw Obywatelskich należy precyzyjnie określić minimalną treść przepisów wykonawczych. Taka minimalna treść powinna zawierać co najmniej przepisy dotyczące: (i) praw proceduralnych osoby składającej skargę oraz zainteresowanej instytucji, zainteresowanego organu lub zainteresowanej jednostki organizacyjnej; (ii) przyjmowania, rozpatrywania i zamykania skargi; (iii) dochodzeń z własnej inicjatywy; (iv) dochodzeń następczych oraz (v) działań w zakresie gromadzenia informacji.

27.11.2018

OPINIA KOMISJI PETYCJI

dla Komisji Spraw Konstytucyjnych

w sprawie wniosku dotyczącego zmiany decyzji 94/262/EWWiS, WE, Euratom z dnia 9 marca 1994 r. w sprawie przepisów i warunków ogólnych regulujących wykonywanie funkcji Rzecznika Praw Obywatelskich (2018/2080(INL))

Sprawozdawczyni komisji opiniodawczej: Margarete Auken

ZWIĘZŁE UZASADNIENIE

Parlament Europejski wielokrotnie wzywał do uaktualnienia Statutu Rzecznika Praw Obywatelskich przed końcem kadencji Parlamentu w celu zapewnienia, aby wszystkie nowe lub zmodyfikowane obowiązki zostały już od samego początku objęte nowym mandatem, który ma rozpocząć się bezpośrednio po wyborach do Parlamentu Europejskiego w 2019 r.

Od ostatniej zmiany Statutu (w 2008 r.) minęło 10 lat, a tymczasem wszedł w życie traktat lizboński. W ciągu ostatnich 10 lat rola Rzecznika skonsolidowała się i zwiększyła, szczególnie dzięki niestrudzonej pracy wykonanej przez odpowiednich urzędników. Obecnie stoimy w obliczu nowych realiów i wyzwań oraz nowych oczekiwań obywateli i Parlamentu w wielu kluczowych obszarach wymagających poprawy.

Jeśli chodzi o wprowadzenie podstawowego prawa dostępu do dokumentów, Parlament zauważył, że chociaż obywatele mają prawo odwoływania się od decyzji odmownych lub częściowych odmów przed Europejskim Trybunałem Sprawiedliwości, procedura ta jest kosztowna i czasochłonna i wymaga formalnej reprezentacji prawnej. W związku z tym Parlament Europejski zalecał w różnych rezolucjach, aby Rzecznik Praw Obywatelskich był w stanie podejmować wiążące decyzje w sprawach dotyczących dostępu do dokumentów, tak aby zapewnić możliwie największe prawo do publicznego dostępu do dokumentów Unii Europejskiej.

Wymagane jest też wyjaśnienie, aby podkreślić, że biuro Rzecznika Praw Obywatelskich jest związane rozporządzeniem (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie publicznego dostępu do dokumentów instytucji UE, a zatem usunięte zostają dodatkowe domniemania zachowania tajemnicy w odniesieniu do niektórych kategorii informacji.

Proponowane są poprawki mające na celu zapewnienie, by informacje zaklasyfikowane jako poufne zgodnie z art. 9 rozporządzenia (WE) nr 1049/2001 były udostępniane Rzecznikowi Praw Obywatelskich zgodnie z obowiązującymi zasadami bezpieczeństwa. W celu wspierania skuteczności dochodzeń prowadzonych przez Rzecznika Praw Obywatelskich, składanie zeznań przez personel UE powinno się odbywać się w klimacie wolnym od obowiązku zachowania tajemnicy służbowej.

Proponowane są wyjaśnienia mające na celu zapewnienie, by niezastosowanie się lub nadmierna zwłoka w zastosowaniu się przez instytucje unijne do orzeczeń TSUE mogło być również uznane za źródło niewłaściwego administrowania¹. Doprecyzowano podział kompetencji i zgodność procedur między Rzecznikiem Praw Obywatelskich a sądownictwem i wprowadzono do Statutu zmiany mające na celu zapewnienie Rzecznikowi Praw Obywatelskich możliwości interweniowania w sprawach sądowych przed Europejskim Trybunałem Sprawiedliwości w taki sam sposób, jak inne instytucje UE.

Wprowadzono także zmiany w celu zagwarantowania, by Rzecznik Praw Obywatelskich miał prawo wystąpić w stosownych przypadkach przed Parlamentem Europejskim, w tym wraz z innymi instytucjami, które mogą być przedmiotem szczegółowych lub strategicznych dochodzeń.

Wreszcie, w obszarach wrażliwych, takich jak ochrona sygnalistów lub molestowanie w miejscu pracy, które mogą stać się źródłem niewłaściwego administrowania jeżeli nie będą odpowiednio traktowane przez instytucje, agencje i jednostki organizacyjne UE, przygotowywane są propozycje mające na celu zagwarantowanie Rzecznikowi Praw Obywatelskich roli doradczej w tych przypadkach przy odpowiednim zwiększeniu zasobów, które mogą być w rezultacie konieczne.

W przypadku molestowania w miejscu pracy proponowane są zmiany mające na celu zagwarantowanie, że Rzecznik Praw Obywatelskich będzie w stanie przeprowadzić dochodzenie w celu sprawdzenia, w jaki sposób stosuje się politykę przeciwdziałania molestowaniu w praktyce, oraz w razie potrzeby wydać odpowiednie zalecenia. Porady mogą być również udzielane pracownikom UE, którzy uważają, że doświadczają molestowania. Można również przewidzieć szybką procedurę dotyczącą w szczególności przypadków molestowania seksualnego – ponownie, usługa ta byłaby uzależniona od posiadania odpowiednich zasobów.

Jeśli chodzi o ochronę sygnalistów, Rzecznik Praw Obywatelskich przeprowadził już dochodzenia w sprawie zasad ochrony sygnalistów przez dziewięć kluczowych instytucji UE. Ważne jest zapewnienie, by mógł to kontynuować, ale by także mógł udzielać potencjalnym sygnalistom wskazówek dotyczących tego, w jaki sposób i w jakim zakresie mogą być chronieni w razie ujawnienia informacji w interesie publicznym. W przypadku wejścia w życie unijnego rozporządzenia w sprawie informowania o nieprawidłowościach, oczekuje się również, że Rzecznik Praw Obywatelskich będzie miał możliwość świadczenia usługi doradczej dla obywateli UE, którzy nie są pewni, czy unijne rozporządzenie o ochronie sygnalistów będzie miało do nich zastosowanie, czy też nie.

¹ Definicja niewłaściwego administrowania Jacoba Södermana, pierwszego Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich: „*Ze złym administrowaniem mamy do czynienia wówczas, gdy jednostka publiczna nie działa zgodnie z przepisem lub zasadą, które mają charakter obowiązkowy*”.

Specjalną wzmiankę poświęcono konieczności proaktywnego monitorowania możliwych konfliktów interesów. Należy zapewnić bezstronność, a zadanie to należy do zakresu kompetencji Rzecznika Praw Obywatelskich.

POPRAWKI

Komisja Petycji zwraca się do Komisji Spraw Konstytucyjnych, jako komisji przedmiotowo właściwej, o wzięcie pod uwagę następujących poprawek:

Poprawka 1

Statut Rzecznika Praw Obywatelskich

Tytuł

Tekst w obecnym brzmieniu

Decyzja Parlamentu Europejskiego w sprawie *postanowień* i ogólnych warunków *wykonywania zadań* przez Rzecznika Praw Obywatelskich(1).

Poprawka

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego w sprawie *przepisów* i ogólnych warunków *regulujących wykonywanie funkcji* przez Rzecznika Praw Obywatelskich(1).

Uzasadnienie

Zgodnie z postanowieniami Traktatu z Lizbony jest to nowy wiążący akt ustawodawczy w formie rozporządzenia.

Poprawka 2

Statut Rzecznika Praw Obywatelskich

Umocowanie 1

Tekst w obecnym brzmieniu

uwzględniając Traktaty ustanawiające *Wspólnoty Europejskie*, a w szczególności art. 195 ust. 4 Traktatu ustanawiającego *Wspólnotę* Europejską, oraz 107 D ust. 4 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej,

Poprawka

uwzględniając Traktaty ustanawiające *Unię Europejską*, a w szczególności art. 228 ust. 4 Traktatu ustanawiającego *Unię* Europejską oraz 106a ust. 1 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej,

Uzasadnienie

Zmiana „Wspólnoty” na „Unię” w całym tekście, jako dostosowanie do obecnej

nomenklatury traktatowej.

Poprawka 3

Statut Rzecznika Praw Obywatelskich

Motyw 1 a (nowy)

Tekst w obecnym brzmieniu

Poprawka

mając na uwadze, że traktaty konstytucyjne przewidują instytucję Rzecznika Praw Obywatelskich, konieczne jest, aby wszystkie instytucje były neutralne płciowo pod względem języka i dlatego uważa tytuł Rzecznika lub Rzecznik Praw Obywatelskich za bardziej odpowiedni dla tej instytucji;

Uzasadnienie

The European Institute for Gender Equality defined gender-neutral language as language that is not gender-specific and which considers people in general, with no reference to women and men. Gender-neutral language is a generic term covering the use of non-sexist language, inclusive language or gender-fair language. The purpose of gender-neutral language is to avoid word choices which may be interpreted as biased, discriminatory or demeaning by implying that one sex or social gender is the norm. Using gender-fair and inclusive language also helps reduce gender stereotyping, promotes social change and contributes to achieving gender equality. Having the first woman serve at the post, bear the title Ombudsman is derogative.

Poprawka 4

Statut Rzecznika Praw Obywatelskich

Motyw 3

Tekst w obecnym brzmieniu

Poprawka

Rzecznik Praw Obywatelskich, który może także działać z inicjatywy własnej, musi dysponować wszelkimi środkami niezbędnymi dla właściwego wykonywania swoich zadań; w tym celu instytucje i organy **wspólnotowe** są zobowiązane dostarczać Rzecznikowi Praw

Rzecznik Praw Obywatelskich, który może także działać z inicjatywy własnej, musi dysponować wszelkimi środkami niezbędnymi dla właściwego wykonywania swoich zadań; w tym celu instytucje i organy **unijne** są zobowiązane dostarczać **na żądanie** Rzecznikowi Praw

Obywatelskich wszelkich **informacji**, **których zażąda**, z zastrzeżeniem **obowiązku nieujawniania informacji przez Rzecznika**; dostęp do dokumentów lub informacji niejawnych, w szczególności do dokumentów sensytywnych w rozumieniu art. 9 rozporządzenia (WE) nr 1049/2001(2), następuje zgodnie z zasadami bezpieczeństwa zainteresowanej instytucji lub zainteresowanego organu **Wspólnoty**; zgodnie z pierwszym akapitem art. 3 ust. 2 instytucje lub organy przekazujące niejawne informacje lub dokumenty powiadamiają Rzecznika Praw Obywatelskich o takim utajnieniu; do celów realizacji przepisów określonych w pierwszym akapicie art. 3 ust. 2 Rzecznik Praw Obywatelskich uzgadnia wcześniej z zainteresowaną instytucją lub zainteresowanym organem warunki postępowania z dokumentami lub informacjami niejawnymi **lub z innymi informacjami objętymi obowiązkiem zachowania tajemnicy zawodowej**. w przypadku, gdy Rzecznik Praw Obywatelskich nie otrzyma żądanej pomocy, informuje o tym Parlament Europejski, który podejmuje odpowiednie działania;

Obywatelskich wszelkich **żądanych informacji**, z zastrzeżeniem **obowiązków Rzecznika Praw Obywatelskich wynikających z rozporządzenia (WE) nr 1049/2001**; dostęp do dokumentów lub informacji niejawnych, w szczególności do dokumentów sensytywnych w rozumieniu art. 9 rozporządzenia (WE) nr 1049/2001(2), następuje zgodnie z zasadami bezpieczeństwa zainteresowanej instytucji lub zainteresowanego organu **Unii**; zgodnie z pierwszym akapitem art. 3 ust. 2 instytucje lub organy przekazujące niejawne informacje lub dokumenty powiadamiają Rzecznika Praw Obywatelskich o takim utajnieniu; do celów realizacji przepisów określonych w pierwszym akapicie art. 3 ust. 2 Rzecznik Praw Obywatelskich uzgadnia wcześniej z zainteresowaną instytucją lub zainteresowanym organem warunki postępowania z dokumentami lub informacjami niejawnymi; w przypadku, gdy Rzecznik Praw Obywatelskich nie otrzyma żądanej pomocy, informuje o tym Parlament Europejski, który podejmuje odpowiednie działania;

Uzasadnienie

W celu zapewnienia większej neutralności tekstu pod względem płci wprowadzono zmiany językowe, które powinny obowiązywać w całym tekście. Po drugie, poprawki są konieczne, aby wyjaśnić, że Rzecznik Praw Obywatelskich jest związany rozporządzeniem (WE) nr 1049/2001, a także by uniknąć traktowania tajemnicy zawodowej jako szczególnej kategorii informacji, która ma być wstrzymana.

Poprawka 5

Statut Rzecznika Praw Obywatelskich

Motyw 7

Tekst w obecnym brzmieniu

do **Parlamentu należy** mianowanie Rzecznika Praw Obywatelskich na początku **każdej kadencji parlamentarnej** na **okres jej** trwania spośród osób, które są obywatelami Unii oraz dają wszelkie gwarancje niezależności i kompetencji;

Poprawka

mianowanie Rzecznika Praw Obywatelskich **należy do Parlamentu Europejskiego** na początku **jego mandatu i** na **czas jego** trwania, spośród osób, które są obywatelami Unii oraz dają wszelkie **wymagane** gwarancje niezależności i kompetencji, **a także nie sprawowały funkcji politycznych na poziomie ministerialnym na szczeblu krajowym ani w instytucjach europejskich**;

Poprawka 6

Statut Rzecznika Praw Obywatelskich Motyw 10

Tekst w obecnym brzmieniu

należy ustanowić przepisy dotyczące wspomagających Rzecznika Praw Obywatelskich urzędników i pracowników sekretariatu oraz jego budżetu; siedzibą Rzecznika Praw Obywatelskich jest siedziba Parlamentu Europejskiego;

Poprawka

(Nie dotyczy polskiej wersji językowej)

Uzasadnienie

(Nie dotyczy polskiej wersji językowej)

Poprawka 7

Statut Rzecznika Praw Obywatelskich Motyw 11

Tekst w obecnym brzmieniu

do Rzecznika Praw Obywatelskich należy przyjęcie przepisów wykonawczych do niniejszej decyzji; **należy również ustanowić niektóre przepisy przejściowe**

Poprawka

do Rzecznika Praw Obywatelskich należy przyjęcie przepisów wykonawczych do niniejszej decyzji;

dotyczące pierwszego Rzecznika Praw Obywatelskich, który zostanie mianowany po wejściu w życie Traktatu o Unii Europejskiej;

Uzasadnienie

Nie ma już potrzeby stosowania tego przepisu przejściowego, od kiedy obowiązuje traktat lizboński.

Poprawka 8

**Statut Rzecznika Praw Obywatelskich
Artykuł 1 – ustęp 2**

Tekst w obecnym brzmieniu

2. Rzecznik Praw Obywatelskich wykonuje swoje zadania w poszanowaniu uprawnień nadanych przez Traktaty *instytucjom i organom wspólnotowym*.

Poprawka

2. Rzecznik Praw Obywatelskich wykonuje swoje zadania w poszanowaniu uprawnień nadanych *instytucjom i organom Unii* przez Traktaty, zwłaszcza *art. 20 ust. 2 lit. d), art. 24 i art. 228 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz art. 41 i 43 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej. Rzecznik Praw Obywatelskich wykonuje swoje obowiązki z myślą o zapewnieniu pełnego poszanowania prawa do dobrej administracji oraz przejrzystości i demokratyczności procesów decyzyjnych w instytucjach, organach i jednostkach organizacyjnych Unii.*

Poprawka 9

**Statut Rzecznika Praw Obywatelskich
Artykuł 1 – ustęp 3**

Tekst w obecnym brzmieniu

3. Rzecznik Praw Obywatelskich nie może brać udziału w postępowaniach sądowych ani kwestionować zasadności orzeczeń sądowych.

Poprawka

3. Rzecznik Praw Obywatelskich nie może brać udziału w *krajowych* postępowaniach sądowych ani kwestionować zasadności orzeczeń

sądowych. ***Rzecznik Praw Obywatelskich może brać udział w postępowaniach przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) zgodnie z art. 40 statutu TSUE.***

Poprawka 10

Statut Rzecznika Praw Obywatelskich Artykuł 2 – ustęp 2

Tekst w obecnym brzmieniu

2. Każdy obywatel Unii oraz każda osoba fizyczna i prawna, mająca miejsce zamieszkania lub statutową siedzibę na terenie państwa członkowskiego Unii, może bezpośrednio lub za pośrednictwem członka Parlamentu Europejskiego złożyć skargę do Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczącą przypadków niewłaściwego administrowania w działaniach instytucji lub organów ***wspólnotowych***, z wyłączeniem Trybunału Sprawiedliwości oraz Sądu Pierwszej Instancji wykonujących swoje funkcje sądowe. Rzecznik Praw Obywatelskich informuje właściwy organ lub instytucję niezwłocznie po otrzymaniu skargi.

Poprawka

2. Każdy obywatel Unii oraz każda osoba fizyczna i prawna, mająca miejsce zamieszkania lub statutową siedzibę na terenie państwa członkowskiego Unii, może bezpośrednio lub za pośrednictwem członka Parlamentu Europejskiego złożyć skargę do Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczącą przypadków niewłaściwego administrowania w działaniach instytucji lub organów ***unijnych***, z wyłączeniem Trybunału Sprawiedliwości oraz Sądu Pierwszej Instancji wykonujących swoje funkcje sądowe. Rzecznik Praw Obywatelskich informuje właściwy organ lub instytucję niezwłocznie po otrzymaniu skargi, z ***zachowaniem unijnych norm w zakresie ochrony danych osobowych.***

Poprawka 11

Statut Rzecznika Praw Obywatelskich Artykuł 2 – ustęp 4

Tekst w obecnym brzmieniu

4. Skarga musi zostać złożona w terminie ***dwóch*** lat od daty powzięcia przez skarżącego informacji o faktach będących przedmiotem skargi. Jej złożenie musi być poprzedzone odpowiednimi działaniami administracyjnymi wobec instytucji i

Poprawka

4. Skarga musi zostać złożona w terminie ***trzech*** lat od daty powzięcia przez skarżącego informacji o faktach będących przedmiotem skargi. Jej złożenie musi być poprzedzone odpowiednimi działaniami administracyjnymi wobec instytucji i

organów, których dotyczy.

organów, których dotyczy.

Uzasadnienie

Aby dać skarżącym się więcej czasu na złożenie skargi, biorąc pod uwagę obecny łączny czas interakcji z instytucjami.

Poprawka 12

Statut Rzecznika Praw Obywatelskich Artykuł 2 – ustęp 7

Tekst w obecnym brzmieniu

7. **Jeżeli Rzecznik** Praw Obywatelskich **orzekł o niedopuszczalności** skargi **albo zaprzestał jej rozpatrywania z powodu toczącego się lub zakończonego postępowania sądowego dotyczącego zarzutów podniesionych w skardze, wyniki dotychczasowego postępowania Rzecznika są rejestrowane bez dalszych czynności.**

Poprawka

7. **Rzecznik** Praw Obywatelskich **zawiesza rozpatrywanie** skargi **na czas toczącego się postępowania sądowego dotyczącego zarzucanych faktów. Rzecznik Praw Obywatelskich może wydawać zalecenia, w przypadku gdy ustalenia wskazują, że zaniechanie przez instytucję, organ lub jednostkę organizacyjną Unii prawidłowego wykonania wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej może stanowić przypadek niewłaściwego administrowania.**

Poprawka 13

Statut Rzecznika Praw Obywatelskich Artykuł 2 – ustęp 8

Tekst w obecnym brzmieniu

8. Skargi do Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczące stosunku pracy między instytucjami i organami **Wspólnot** a ich urzędnikami lub innymi pracownikami są dopuszczalne jedynie wówczas, gdy zainteresowany wyczerpał możliwości składania zażaleń i skarg przewidziane w wewnętrznych przepisach administracyjnych, w szczególności

Poprawka

8. Skargi do Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczące stosunku pracy między instytucjami i organami **Unii** a ich urzędnikami lub innymi pracownikami są dopuszczalne jedynie wówczas, gdy zainteresowany wyczerpał możliwości składania zażaleń i skarg przewidziane w wewnętrznych przepisach administracyjnych, w szczególności, **w**

procedury określone w art. 90 ust. 1 i 2 regulaminu pracowniczego **oraz** gdy upłynął termin udzielenia odpowiedzi przez organ lub instytucję.

stosownym przypadku, procedury określone w art. 90 ust. 1 i 2 regulaminu pracowniczego **lub** gdy upłynął termin udzielenia odpowiedzi przez organ lub instytucję **lub żadna inna osoba pracująca dla instytucji Unii nie może skorzystać z tych procedur ze względu na swój status. Szczególne wyjątki mogą być również przewidziane w przypadku molestowania, w szczególności w przypadku molestowania seksualnego.**

Poprawka 14

Statut Rzecznika Praw Obywatelskich Artykuł 2 – ustęp 9

Tekst w obecnym brzmieniu

9. Rzecznik Praw Obywatelskich niezwłocznie informuje skarżącego o działaniach podjętych w związku ze skargą.

Poprawka

9. Rzecznik Praw Obywatelskich niezwłocznie ***i nie później niż w ciągu dwóch miesięcy*** informuje skarżącego o działaniach podjętych w związku ze skargą.

Poprawka 15

Statut Rzecznika Praw Obywatelskich Artykuł 2 – ustęp 9 a (nowy)

Tekst w obecnym brzmieniu

Poprawka

9a. Zgodnie z art. 265 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej można złożyć skargę na zaniechanie działania przez Rzecznika Praw Obywatelskich.

Poprawka 16

Statut Rzecznika Praw Obywatelskich Artykuł 3 – ustęp 1

Tekst w obecnym brzmieniu

1. Rzecznik Praw Obywatelskich z inicjatywy własnej lub w wyniku skargi ***wszczyzna wszelkie dochodzenia***, które uzna za uzasadnione, w celu wyjaśnienia jakichkolwiek podejrzeń o niewłaściwe administrowanie w działaniach instytucji lub organów ***wspólnotowych***. ***Rzecznik Praw Obywatelskich informuje o dochodzeniu zainteresowaną instytucję lub organ, które mogą przekazywać mu wszelkie użyteczne uwagi.***

Poprawka 17

Statut Rzecznika Praw Obywatelskich Artykuł 3 – ustęp 1 a (nowy)

Tekst w obecnym brzmieniu

Poprawka

1. Rzecznik Praw Obywatelskich ***jest uprawniony do prowadzenia***, z inicjatywy własnej lub w wyniku skargi, ***wszelkich dochodzeń***, które uzna za uzasadnione, w celu wyjaśnienia jakichkolwiek podejrzeń o niewłaściwe administrowanie w działaniach instytucji lub organów ***unijnych bez występowania o wcześniejszą zgodę. Zainteresowana instytucja lub organ mogą zostać poinformowane w odpowiednim czasie oraz poproszone o przedstawienie wszelkich użytecznych uwag lub materiałów dowodowych.***

Poprawka

1a. Z zastrzeżeniem swoich regularnych obowiązków związanych z rozpatrywaniem skarg Rzecznik Praw Obywatelskich może przeprowadzać dochodzenia z inicjatywy własnej o charakterze bardziej strategicznym w celu wykrywania i zwalczania niewłaściwego administrowania systemowego i promowania najlepszych praktyk administracyjnych w instytucjach, organach i jednostkach organizacyjnych Unii oraz w celu proaktywnego rozwiązywania problemów strukturalnych leżących w interesie publicznym, które mogą wpłynąć na dobrą administrację, przejrzystość i demokratyczny proces podejmowania decyzji.

Rzecznik Praw Obywatelskich może zaangażować się w prowadzenie zorganizowanego i regularnego dialogu z instytucjami oraz organizowanie konsultacji społecznych przed wydaniem

zaleceń lub na dowolnym etapie po ich wydaniu, jak również w systematyczną analizę i ocenę postępów danej instytucji.

Poprawka 18

Statut Rzecznika Praw Obywatelskich Artykuł 3 – ustęp 2

Tekst w obecnym brzmieniu

2. Instytucje i organy **Wspólnoty** zobowiązane są dostarczyć Rzecznikowi Praw Obywatelskich wszelkie **informacje, których** od nich **żądał**, oraz **umożliwić mu** dostęp do odpowiednich akt. Dostęp do dokumentów lub informacji niejawnych, w szczególności do dokumentów sensytywnych w rozumieniu art. 9 rozporządzenia (WE) nr 1049/2001, następuje zgodnie z zasadami bezpieczeństwa zainteresowanej instytucji lub zainteresowanego organu **Wspólnoty**.

Zgodnie z poprzednim akapitem instytucje lub organy przekazujące niejawne informacje lub dokumenty powiadamiają Rzecznika Praw Obywatelskich o takim utajnieniu.

Do celów realizacji przepisów określonych w pierwszym akapicie Rzecznik Praw Obywatelskich uzgadnia wcześniej z zainteresowaną instytucją lub zainteresowanym organem warunki postępowania z dokumentami lub informacjami niejawnymi **lub z innymi dokumentami objętymi obowiązkiem zachowania tajemnicy zawodowej**.

Instytucje i organy wspólnotowe udostępniają dokumenty pochodzące z państw członkowskich, opatrzone na podstawie przepisów ustawowych lub wykonawczych klauzulą tajności, wyłącznie **za uprzednią zgodą tego państwa**.

Poprawka

2. Instytucje i organy **Unii** zobowiązane są dostarczyć Rzecznikowi Praw Obywatelskich wszelkie **żądane** od nich **informacje** oraz **zapewnić** dostęp do odpowiednich akt. Dostęp do dokumentów lub informacji niejawnych, w szczególności do dokumentów sensytywnych w rozumieniu art. 9 rozporządzenia (WE) nr 1049/2001, następuje zgodnie z zasadami bezpieczeństwa zainteresowanej instytucji lub zainteresowanego organu **Unii**.

Zgodnie z poprzednim akapitem instytucje lub organy przekazujące niejawne informacje lub dokumenty powiadamiają **wcześniej** Rzecznika Praw Obywatelskich o takim utajnieniu.

Do celów realizacji przepisów określonych w pierwszym akapicie Rzecznik Praw Obywatelskich uzgadnia wcześniej z zainteresowaną instytucją lub zainteresowanym organem warunki postępowania z dokumentami lub informacjami niejawnymi.

Instytucje i organy wspólnotowe udostępniają dokumenty pochodzące z państw członkowskich, opatrzone na podstawie przepisów ustawowych lub wykonawczych klauzulą tajności, wyłącznie **po wprowadzeniu przez służby Rzecznika Praw Obywatelskich odpowiednich środków i zabezpieczeń**

Inne dokumenty pochodzące z państw członkowskich są udostępniane przez instytucje i organy wspólnotowe po poinformowaniu państwa członkowskiego.

W obu przypadkach, zgodnie z art. 4, Rzecznik Praw Obywatelskich *nie może ujawniać treści tych dokumentów.*

Urzędnicy oraz inni pracownicy instytucji i organów *wspólnotowych* są zobowiązani do składania zeznań na wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich. *Są wówczas związani odpowiednimi postanowieniami regulaminu pracowniczego, w szczególności tajemnicą służbową.*

Poprawka 19

Statut Rzecznika Praw Obywatelskich Artykuł 3 – ustęp 3

Tekst w obecnym brzmieniu

3. *Na wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich złożony za pośrednictwem Stałych Przedstawicielstw państw członkowskich przy Wspólnotach Europejskich, organy państw członkowskich są zobowiązane do dostarczania mu* wszelkich informacji, które mogą posłużyć do wyjaśnienia przypadków niewłaściwego administrowania *w instytucjach* lub *organach wspólnotowych, chyba że informacje te objęte są* przepisami ustawowymi lub wykonawczymi dotyczącymi zachowania tajemnicy *lub zakazującymi ich przekazywania.*

dotyczących postępowania z dokumentami, aby zagwarantować równoważny poziom poufności zgodnie z art. 9 rozporządzenia (WE) nr 1049/2001 i zgodnie z przepisami w dziedzinie bezpieczeństwa danej instytucji lub organu Unii.

Inne dokumenty pochodzące z państw członkowskich są udostępniane przez instytucje i organy wspólnotowe po poinformowaniu państwa członkowskiego.

W obu przypadkach, zgodnie z art. 4, Rzecznik Praw Obywatelskich *musi przestrzegać rozporządzenia (WE) nr 1049/2001.*

Urzędnicy oraz inni pracownicy instytucji i organów *unijnych* są zobowiązani do składania zeznań na wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich.

Poprawka

3. *Organy państw członkowskich, za pośrednictwem Stałych Przedstawicielstw państw członkowskich przy Unii Europejskiej, zobowiązane są dostarczać Rzecznikowi Praw Obywatelskich, na każde żądanie, wszelkich informacji, które mogą posłużyć do wyjaśnienia przypadków niewłaściwego administrowania przez instytucje lub organy unijne. Dane państwo członkowskie może zezwolić Rzecznikowi Praw Obywatelskich na posiadanie informacji objętych* przepisami ustawowymi lub wykonawczymi dotyczącymi zachowania tajemnicy *w*

Jednakże w ostatnim przypadku, zainteresowane państwo członkowskie może zezwolić Rzecznikowi na zapoznanie się z treścią tych informacji pod warunkiem, że zobowiąże się on do nieujawniania ich treści.

następstwie porozumienia w sprawie należytego przetwarzania danych szczególnie chronionych. W każdym przypadku należy podać szczegółowy opis dokumentu.

Poprawka 20

Statut Rzecznika Praw Obywatelskich Artykuł 3 – ustęp 4

Tekst w obecnym brzmieniu

4. W przypadku gdy pomoc, *której* *żądał* Rzecznik Praw Obywatelskich, *nie* *zostanie mu udzielona*, *informuje on* *Parlament Europejski, który podejmuje odpowiednie środki.*

Poprawka

4. W przypadku gdy *żądana* pomoc *nie została udzielona*, Rzecznik Praw Obywatelskich *informuje Parlament Europejski, który podejmuje odpowiednie kroki, obejmujące zapewnienie obecności Rzecznika Praw Obywatelskich na posiedzeniach komisji i innych spotkaniach lub przesłuchaniach.*

Uzasadnienie

Umożliwienie większej obecności Rzecznika Praw Obywatelskich w Parlamencie, która jest już przewidziana na mocy art. 220 Regulaminu Parlamentu¹

Poprawka 21

Statut Rzecznika Praw Obywatelskich Artykuł 3 – ustęp 4 a (nowy)

Tekst w obecnym brzmieniu

Poprawka

4a. W stosownych przypadkach Rzecznik Praw Obywatelskich może wystąpić o stawienie się przed właściwą komisją Parlamentu w związku ze swoimi

¹ *Artykuł 220: Działalność Rzecznika Praw Obywatelskich*

2. Rzecznik Praw Obywatelskich może również przekazywać właściwej komisji informacje, jeśli wystąpi ona z takim wnioskiem, lub z własnej inicjatywy zabierać przed nią głos.

obowiązkami lub zostać wezwany do stawienia się przed nią. Jeżeli wezwanie to dotyczy trwającego dochodzenia, instytucja, której dotyczy skarga, może wystąpić o stawienie się lub zostać wezwana do stawienia się razem z Rzecznikiem Praw Obywatelskich.

Poprawka 22

Statut Rzecznika Praw Obywatelskich Artykuł 3 – ustęp 6

Tekst w obecnym brzmieniu

6. Jeżeli Rzecznik Praw Obywatelskich ujawni przypadek niewłaściwego administrowania, **przedkłada on zainteresowanej instytucji lub organowi** projekty zaleceń. Instytucja lub organ w terminie trzech miesięcy przekazuje Rzecznikowi szczegółową opinię.

Poprawka

6. Jeżeli Rzecznik Praw Obywatelskich ujawni przypadek niewłaściwego administrowania, **informuje zainteresowaną instytucję lub organ, przedkładając** projekty zaleceń. **Poinformowana w ten sposób** instytucja lub organ w terminie trzech miesięcy przekazuje Rzecznikowi **Praw Obywatelskich** szczegółową opinię.

Poprawka 23

Statut Rzecznika Praw Obywatelskich Artykuł 3 – ustęp 7

Tekst w obecnym brzmieniu

7. Rzecznik Praw Obywatelskich **przekazuje** następnie sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu oraz zainteresowanej instytucji lub organowi. **Sprawozdanie** może **zawierać** zalecenia. Osoba, która złożyła skargę, jest informowana przez Rzecznika o wynikach dochodzenia, o opinii wyrażonej przez zainteresowaną instytucję lub organ, jak również o ewentualnych zaleceniach Rzecznika.

Poprawka

7. Rzecznik Praw Obywatelskich **może przekazać** następnie sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu oraz zainteresowanej instytucji lub organowi. **Rzecznik Praw Obywatelskich** może **w swoim sprawozdaniu formułować** zalecenia. Osoba, która złożyła skargę, jest informowana przez Rzecznika **Praw Obywatelskich** o wynikach dochodzenia, o opinii wyrażonej przez zainteresowaną instytucję lub organ, jak również o ewentualnych zaleceniach Rzecznika **Praw Obywatelskich**. **W stosownych**

przypadkach Rzecznik Praw Obywatelskich może wystąpić o stawienie się na posiedzeniu plenarnym Parlamentu lub zostać wezwany do stawienia się na nim.

Poprawka 24

Statut Rzecznika Praw Obywatelskich Artykuł 3 – ustęp 8

Tekst w obecnym brzmieniu

8. Na **zakończenie** każdej sesji rocznej Rzecznik Praw Obywatelskich **przedstawia** Parlamentowi Europejskiemu sprawozdanie dotyczące wyników jego **dochodzeń**.

Poprawka

8. Na **koniec** każdej sesji rocznej Rzecznik Praw Obywatelskich **przedkłada** Parlamentowi Europejskiemu sprawozdanie dotyczące wyników **swoich dochodzeń, w tym ocenę adekwatności zasobów dostępnych dla Rzecznika Praw Obywatelskich w celu wykonywania jego obowiązków**.

Uzasadnienie

Próba zapewnienia odpowiedniego poziomu zasobów w odniesieniu do procedury przewidzianej w art. 11 ust. 2 obecnego Statutu, dotyczący liczby personelu pracującego dla Rzecznika Praw Obywatelskich.

Poprawka 25

Statut Rzecznika Praw Obywatelskich Artykuł 3 – ustęp 8 a (nowy)

Tekst w obecnym brzmieniu

Poprawka

8a. Rzecznik Praw Obywatelskich ma możliwość zgłaszania, do celów dalszego dochodzenia, dowodów potwierdzających niewłaściwe wykorzystywanie budżetu UE do Europejskiego Urzędu ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz do Prokuratury Europejskiej, a także tworzenia partnerstw strategicznych z tymi instytucjami.

Poprawka 26

Statut Rzecznika Praw Obywatelskich Artykuł 4 – ustęp 1

Tekst w obecnym brzmieniu

Poprawka

1. Rzecznik Praw Obywatelskich oraz jego personel, do których stosuje się art. 287 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską oraz art. 194 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, są zobowiązani do nierozpowszechniania informacji i dokumentów, z którymi zapoznali się w ramach przeprowadzanych dochodzeń. Osoby te są zobowiązane w szczególności nie ujawniać żadnych dokumentów ani informacji niejawnych dostarczonych Rzecznikowi Praw Obywatelskich, w szczególności dokumentów sensytywnych w rozumieniu art. 9 rozporządzenia (WE) nr 1049/2001, ani dokumentów, które wchodzą w zakres zastosowania przepisów wspólnotowych dotyczących ochrony danych osobowych, ani też żadnych informacji, które mogłyby zaszkodzić skarżącemu lub każdej innej zainteresowanej osobie, z zastrzeżeniem ust. 2.

skreśla się

Uzasadnienie

Rzecznik Praw Obywatelskich jest związany rozporządzeniem (WE) nr 1049/2001, podobnie jak wszystkie pozostałe instytucje, dlatego należy je odpowiednio zmienić, zamiast sporządzać osobny wyjątek dotyczący dochodzeń prowadzonych przez Rzecznika Praw Obywatelskich.

Poprawka 27

Statut Rzecznika Praw Obywatelskich Artykuł 4 a (nowy)

Artykuł 4a

1. Rzecznik Praw Obywatelskich i jego personel zajmują się wnioskami o publiczny dostęp do dokumentów na warunkach i w granicach określonych w rozporządzeniu (WE) nr 1049/2001. W odniesieniu do skarg dotyczących prawa publicznego dostępu do dokumentów urzędowych, Rzecznik Praw Obywatelskich – po należytej analizie i niezbędnym pełnym rozpatrzeniu – wydaje zalecenie dotyczące wydania wyżej wymienionych dokumentów, na które zainteresowane instytucje, agencja lub organ odpowiadają w terminie przewidzianym w rozporządzeniu (WE) nr 1049/2001.

2. Jeżeli zainteresowana instytucja nie zastosuje się do wspomnianego zalecenia, musi należycie uzasadnić swoją odmowę. Rzecznik Praw Obywatelskich może odesłać ewentualną odmowę do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, a także zażądać zastosowania przyspieszonej procedury przewidzianej w regulaminie wewnętrznym Trybunału.

Poprawka 28

**Statut Rzecznika Praw Obywatelskich
Artykuł 5 – ustęp 1**

1. Rzecznik Praw Obywatelskich może współpracować z podobnymi organami istniejącymi w niektórych państwach członkowskich, w poszanowaniu odpowiednich przepisów prawa krajowego, o ile może się to przyczynić do zwiększenia skuteczności jego dochodzeń oraz do zapewnienia

1. Rzecznik Praw Obywatelskich może współpracować z podobnymi organami istniejącymi w niektórych państwach członkowskich, w poszanowaniu odpowiednich przepisów prawa krajowego, o ile może się to przyczynić do zwiększenia skuteczności jego dochodzeń oraz do zapewnienia

lepszey ochrony praw i interesów osób składających skargi. Rzecznik **nie** może **żądać tą drogą** dokumentów, **do których nie miałby dostępu** na mocy art. 3.

lepszey ochrony praw i interesów osób składających skargi. **W wyjątkowych przypadkach** Rzecznik **Praw Obywatelskich** może **zwrócić się o udostępnienie** dokumentów, **które nie są dostępne** na mocy art. 3.

Poprawka 29

Statut Rzecznika Praw Obywatelskich Artykuł 5 a (nowy)

Tekst w obecnym brzmieniu

Poprawka

Artykuł 5a

1. Rzecznik Praw Obywatelskich regularnie dokonuje oceny strategii i przeglądów procedur obowiązujących w odpowiednich instytucjach, organach i jednostkach organizacyjnych UE zgodnie z art. 22 regulaminu pracowniczego i w stosownych przypadkach formułuje konkretne zalecenia dotyczące usprawnień w celu zapewnienia pełnej ochrony sygnalistów.

2. Rzecznik Praw Obywatelskich może w sposób poufny udzielać potencjalnym sygnalistom informacji, bezstronnych porad i wytycznych eksperckich dotyczących zakresu stosowania odpowiednich przepisów w prawodawstwie Unii. Rzecznik Praw Obywatelskich może również wszczynać dochodzenia w oparciu o dostarczone informacje, w przypadku gdy opisane praktyki mogłyby stanowić o niewłaściwym administrowaniu w Unii. Aby umożliwić osiągnięcie tego celu, dopuszcza się odstępnie od stosowania obowiązujących regulaminów pracowniczych w zakresie zachowania tajemnicy.

Poprawka 30

Statut Rzecznika Praw Obywatelskich Artykuł 5 b (nowy)

Tekst w obecnym brzmieniu

Poprawka

Artykuł 5b

1. Rzecznik Praw Obywatelskich dokonuje okresowej oceny procedur związanych z działaniami administracyjnymi instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii oraz ocenia, czy są one w stanie skutecznie zapobiegać konfliktom interesów, zagwarantować bezstronność i zapewniać pełne przestrzeganie prawa do dobrej administracji.

2. Rzecznik Praw Obywatelskich może stwierdzać i oceniać – na wszystkich szczeblach – ewentualne przypadki konfliktu interesów, które mogłyby stanowić źródło niewłaściwego administrowania; w takim przypadku formułuje się konkretne wnioski, a Parlament jest informowany o ustaleniach w tej sprawie.

Poprawka 31

Statut Rzecznika Praw Obywatelskich Artykuł 6 – ustęp 2

Tekst w obecnym brzmieniu

Poprawka

2. Rzecznik Praw Obywatelskich jest wybierany spośród osób, które są obywatelami Unii, korzystają z pełni praw **cywilnych** i politycznych, dają pełne gwarancje niezależności oraz spełniają warunki wymagane **w kraju ich pochodzenia do sprawowania najwyższych stanowisk sądowych** lub posiadają **doświadczenie i uznane kompetencje do sprawowania urzędu** Rzecznika Praw

2. Rzecznik Praw Obywatelskich jest wybierany spośród osób, które są obywatelami Unii, korzystają z pełni praw **obywatelskich** i politycznych, dają pełne gwarancje niezależności, **nie były członkami rządów krajowych lub instytucji unijnych w ciągu ostatnich trzech lat** oraz spełniają warunki **bezstronności** wymagane **przy sprawowaniu najwyższych urzędów**

Obywatelskich.

sądowych w ich kraju lub posiadają *uznane kompetencje i doświadczenie niezbędne do wykonywania funkcji* Rzecznika Praw Obywatelskich.

Poprawka 32

Statut Rzecznika Praw Obywatelskich Artykuł 8

Tekst w obecnym brzmieniu

Artykuł 8

Rzecznik Praw Obywatelskich, który przestał spełniać warunki konieczne do wykonywania swoich funkcji lub dopuścił się poważnego uchybienia, może zostać odwołany przez Trybunał Sprawiedliwości *Wspólnot Europejskich* na żądanie Parlamentu Europejskiego.

Poprawka

Artykuł 8

Rzecznik Praw Obywatelskich, który przestał spełniać warunki konieczne do wykonywania swoich funkcji lub dopuścił się poważnego uchybienia, może zostać odwołany przez Trybunał Sprawiedliwości *Unii Europejskiej* na żądanie Parlamentu Europejskiego, *po przesłuchaniu przez właściwe komisje.*

Uzasadnienie

Dodanie kolejnego kroku do procedury. Celem jest zagwarantowanie debaty w oczach opinii publicznej, z uwagi na charakter instytucji i kluczową rolę, jaką odgrywa w stosunku do obywateli UE. Powinna ona się odbyć przed instytucją w pierwszym rządzie odpowiedzialną za powołanie Rzecznika Praw Obywatelskich, a mianowicie Parlamentem.

Poprawka 33

Statut Rzecznika Praw Obywatelskich Artykuł 11 – ustęp 1 a (nowy)

Tekst w obecnym brzmieniu

Poprawka

1a. Rzecznik Praw Obywatelskich powinien dążyć do osiągnięcia parytetu płci w składzie Sekretariatu i personelu.

Uzasadnienie

Kodyfikacja mająca na celu zapewnienie neutralności pod względem płci w biurze Rzecznika Praw Obywatelskich, co zwykle stanowi już obowiązującą politykę.

Poprawka 34

Statut Rzecznika Praw Obywatelskich Artykuł 12 a (nowy)

Tekst w obecnym brzmieniu

Poprawka

Artykuł 12a

1. Rzecznik Praw Obywatelskich w odpowiednim czasie bada, czy instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii odpowiednio zajmują się przypadkami molestowania niezależnie od ich rodzaju i charakteru, dzięki właściwemu stosowaniu procedur przewidzianych w związku ze skargami. Rzecznik Praw Obywatelskich opracowuje odpowiednie wnioski w tym zakresie.

2. Rzecznik Praw Obywatelskich wyznacza w ramach sekretariatu osobę lub strukturę posiadającą wiedzę fachową w dziedzinie molestowania, która w stosownych przypadkach jest w stanie udzielać porad personelowi UE i innym pracownikom. Rzecznik Praw Obywatelskich dokonuje oceny wprowadzonych procedur zapobiegania wszelkiego rodzaju molestowaniu w instytucjach, organach i jednostkach organizacyjnych Unii, a także mechanizmów karania sprawców i wyciągania odpowiednich wniosków dotyczących tego, czy procedury te są zgodne z zasadami proporcjonalności, adekwatności i stanowczości oraz czy zapewniają ofiarom skuteczną ochronę i wsparcie.

Poprawka 35

Statut Rzecznika Praw Obywatelskich Artykuł 13

Tekst w obecnym brzmieniu

Poprawka

Artykuł 13

Siedzibą Rzecznika Praw Obywatelskich jest siedziba Parlamentu Europejskiego.

Artykuł 13

(Nie dotyczy polskiej wersji językowej)

Uzasadnienie

(Nie dotyczy polskiej wersji językowej)

Poprawka 36

**Statut Rzecznika Praw Obywatelskich
Artykuł 15**

Tekst w obecnym brzmieniu

Poprawka

Artykuł 15

skreśla się

Pierwszy Rzecznik Praw Obywatelskich po wejściu w życie Traktatu o Unii Europejskiej zostaje mianowany na okres pozostający do zakończenia kadencji Parlamentu.

Uzasadnienie

Przepis nieaktualny

Poprawka 37

**Statut Rzecznika Praw Obywatelskich
Artykuł 17**

Tekst w obecnym brzmieniu

Poprawka

Artykuł 17

Niniejsza decyzja zostaje ***opublikowana*** w Dzienniku Urzędowym ***Wspólnot Europejskich***. Wchodzi ono w życie w dniu jego opublikowania.

Artykuł 17

Niniejsze rozporządzenie zostaje ***opublikowane*** w Dzienniku Urzędowym ***Unii Europejskiej***. Wchodzi ono w życie w dniu jego opublikowania.

Uzasadnienie

Zob. poprawki 1 i 2. Zgodnie z postanowieniami Traktatu z Lizbony jest to nowy wiążący akt ustawodawczy w formie rozporządzenia, w którym termin „Wspólnota“ i jego zgodność z prawem zostaje zastąpiony terminem „Unia“.

INFORMACJE O PRZYJĘCIU PRZEZ KOMISJĘ OPINIODAWCZĄ

Data przyjęcia	21.11.2018
Wynik głosowania końcowego	+: 16 -: 0 0: 8
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Margrete Auken, Beatriz Becerra Basterrechea, Andrea Cozzolino, Pál Csáky, Miriam Dalli, Eleonora Evi, Peter Jahr, Rikke-Louise Karlsson, Svetoslav Hristov Malinov, Lukas Mandl, Notis Marias, Ana Miranda, Miroslavs Mitrofanovs, Marlene Mizzi, Gabriele Preuß, Eleni Theocharous, Cecilia Wikström
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Urszula Krupa, Kostadinka Kuneva, Julia Pitera, Ángela Vallina
Zastępcy (art. 200 ust. 2) obecni podczas głosowania końcowego	Asim Ademov, Adam Szejnfeld, Mihai Țurcanu

**GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI
OPINIODAWCZEJ**

16	+
ALDE	Beatriz Becerra Basterrechea, Cecilia Wikström,
ECR	Urszula Krupa, Notis Marias, Eleni Theocharous
EFDD	Eleonora Evi
GUE/NGL	Kostadinka Kuneva, Ángela Vallina
NI	Rikke-Louise Karlsson
S&D	Andrea Cozzolino, Miriam Dalli, Marlene Mizzi, Gabriele Preuß
VERTS/ALE	Margrete Auken, Ana Miranda, Miroslavs Mitrofanovs

0	-

8	0
PPE	Asim Ademov, Pál Csáky, Peter Jahr, Svetoslav Hristov Malinov, Lukas Mandl, Julia Pitera, Adam Szejnfeld, Mihai Țurcanu

Objaśnienie używanych znaków:

+ : za

- : przeciw

0 : wstrzymało się

INFORMACJE O PRZYJĘCIU PRZEZ KOMISJĘ PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWĄ

Data przyjęcia	22.1.2019
Wynik głosowania końcowego	+ : 20 - : 1 0 : 0
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Gerolf Annemans, Pascal Durand, Esteban González Pons, Danuta Maria Hübner, Jo Leinen, Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Markus Pieper, Paulo Rangel, György Schöpflin, Pedro Silva Pereira, Barbara Spinelli, Kazimierz Michał Ujazdowski
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Max Andersson, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Jasenko Selimovic, Gabriele Zimmer
Zastępcy (art. 200 ust. 2) obecni podczas głosowania końcowego	José Blanco López, Michael Gahler, Stefan Gehrold, Theresa Griffin, Fernando Ruas

**GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI
PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWEJ**

20	+
ALDE	Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Jasenko Selimovic
GUE/NGL	Barbara Spinelli, Gabriele Zimmer
NI	Kazimierz Michał Ujazdowski
PPE	Michael Gahler, Stefan Gehrold, Esteban González Pons, Danuta Maria Hübner, Markus Pieper, Paulo Rangel, Fernando Ruas, György Schöpflin
S&D	José Blanco López, Theresa Griffin, Sylvia Yvonne Kaufmann, Jo Leinen, Pedro Silva Pereira
VERTS/ALE	Max Andersson, Pascal Durand

1	-
ENF	Gerolf Annemans

0	0

Objaśnienie używanych znaków:

+ : za

- : przeciw

0 : wstrzymało się